

Verminderen instroom JeugdzorgPlus met 5 % per jaar – Hoe gaan we dat doen?

Aanleiding

In het Plan van Aanpak vastgoedtransitie JeugdzorgPlus hebben de Gelderse en Overijsselse jeugdhulpregio's (gebied Oost) en de vier JeugdzorgPlus aanbieders met elkaar een ambitie neergelegd: 'We maken de JeugdzorgPlus in de huidige vorm overbodig in de periode 2021-2031'.

Eén van de belangrijkste opdrachten om dit te kunnen bereiken is het verminderen van de instroom van jongeren in de JeugdzorgPlus. Want minder instroom is natuurlijke afbouw van JeugdzorgPlus en draagt daarmee bij aan het overbodig maken van de JeugdzorgPlus. Om dit te concretiseren hebben de Jeugdhulpregio's zich tot doel gesteld de instroom per jaar met 5 % te verminderen vanaf 1 januari 2022.

Hoe gaan we dat aanpakken?

In 2020 werden er 272 jongeren geplaatst in gebied Oost. Hoe zorgen we ervoor dat er in 2022 'slechts' 258 jongeren in de JeugdzorgPlus geplaatst worden? Het verminderen van instroom begint met het intensiveren van de netwerksamenwerking. Jongeren die in de JeugdzorgPlus geplaatst worden, hebben vaak al een lang hulpverleningstraject achter de rug, waarbij vele partijen betrokken zijn. Partijen zoals lokale teams, GI's, Raad voor de Kinderbescherming, plaatsingscommissie, kinderrechter, onafhankelijke gedragswetenschappers, aanbieders die voorliggend zijn aan de JeugdzorgPlus, onderwijs en de samenwerkingsverbanden. Hoe verbeter je met elkaar de integrale samenwerking en maak je JeugdzorgPlus overbodig?

Dit klinkt simpel, maar is het allerm minst. Ten eerste omdat er veel partijen bij betrokken zijn en ten tweede omdat bepaalde werkwijzen ontstaan zijn op basis van keuzes en ontwikkelingen (contract afspraken, tarieven, arbeidsmarktontwikkelingen etc.) in het verleden die niet direct omgekeerd kunnen worden. Dat betekent niet dat we geen start kunnen en moeten maken. Sterker nog, we moeten nu aan de slag met elkaar.

Als regio IJsselland hebben we op 16 november 2021 een workshop georganiseerd met de netwerkpartners/stakeholders om ook echt aan de slag te gaan. Samen met een afvaardiging vanuit de JeugdzorgPlus, reguliere aanbieders J&O, LVB en GGZ, de gecertificeerde instellingen, de Raad van de Kinderbescherming en gemeenten (toegangsm medewerkers en beleid) hebben we nagedacht over een plan van aanpak om de instroom in de JeugdzorgPlus te verminderen.

De regio IJsselland heeft voorafgaand aan deze bijeenkomst samen met medewerkers van de toegang en beleidsmedewerkers gekeken naar de uitgangspunten voor onze eigen regio als het gaat om de JeugdzorgPlus:

- De vermindering van de instroom naar de JeugdzorgPlus mag geen groeimodel zijn voor aanbieders in de regio: uitgangspunt is niet meer bedden in de regio, maar de samenwerking tussen JeugdzorgPlus aanbieders en aanbieders van open voorzieningen in de regio verstevigen.
- Kwaliteit boven nabijheid: Beter kwalitatief goede voorzieningen met korte, kwalitatief goede en intensieve behandeling wat verder weg dan minder goede voorzieningen dichtbij. Als de kwaliteit goed is, wordt de nabijheid minder belangrijk. De kwaliteit van de JeugdzorgPlus moet wel echt verbeterd worden.
- Verbinding met nabij is wel belangrijk: Als een jongere in de JeugdzorgPlus wordt geplaatst dan betekent dit ook intern naar school, sporten en geen verbinding meer met de buurt en eigen netwerk. Het is van belang dat de aanpak in JeugdzorgPlus kwalitatief zo goed is, dat het verblijf voor een zo kort mogelijk duur is. Daarnaast dienen we actief te zoeken naar welke inspanning we gaan doen om de verbinding met het eigen netwerk vast te houden om terugkeer naar de eigen leefomgeving te bevorderen. Daarnaast is

het van belang dat er een doorgaande lijn is in de schoolgang en dat de school van herkomst betrokken blijft tijdens de plaatsing in de JeugdzorgPlus.

Randvoorwaarde voor het behalen van deze uitgangspunten:

- Goede structuur: Bestuurlijke commitment vanuit de gemeenten en aanbieders om samen te komen tot het verminderen van de instroom in de JeugdzorgPlus.

Korte analyse

Om een gezamenlijk beeld te hebben van het aantal jongeren in de JeugdzorgPlus, worden hieronder de cijfers uit de regio IJsselland weergegeven op de volgende onderwerpen:

- Aantal jongeren die jaarlijks in de JeugdzorgPlus worden geplaatst
- Het aantal spoedmachtigingen
- De gemiddelde plaatsingsduur
- De verblijfsituatie voorafgaand aan de plaatsing in de JeugdzorgPlus
- Uitstroom gegevens

Instroom

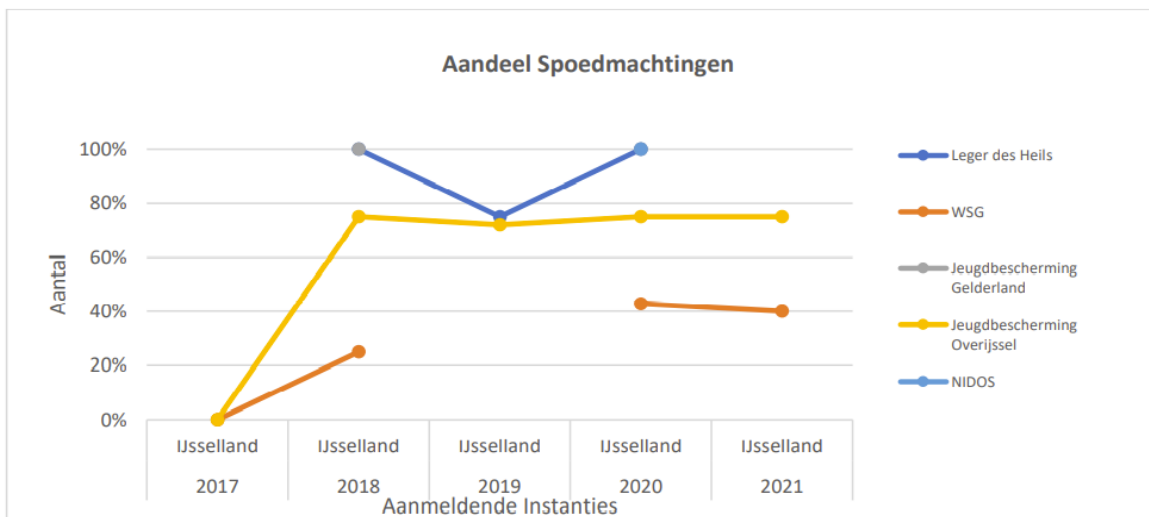
De regio IJsselland heeft jaarlijks ongeveer 30 jongeren die instromen in de JeugdzorgPlus. JBOV (Overijssel) is de grootste aanmeldende instantie, dat is ook logisch aangezien JBOV dé gecertificeerde instelling is voor IJsselland en ook de vrijwillige plaatsingen in de JeugdzorgPlus door de gemeente en de (spoed)machtigingen voor JeugdzorgPlus door de Raad van de Kinderbescherming hieronder worden geschaard.

Cijfers van het aantal jongeren in de Jeugdzorgplus vanuit de regio

IJsselland				
IJsselland	2018	2019	2020	2021 t/m sep
Overijssel	24	25	20	20
Leger des heils	1	4	1	
WSG	4		7	5
NIDOS			1	
Gelderland	1		1	
Flevoland	2			

Spoedmachtigingen

Landelijk ligt het percentage spoedmachtigingen op 73%, voor regio Oost is dat 77%. Voor de regio IJsselland geldt dit percentage ook ongeveer. Hieronder is per aanmeldende instantie het percentage spoedmachtigingen weergegeven.

Gemiddelde plaatsingsduur

De gemiddelde behandelduur uitgedrukt in dagen varieert per jaar en per aanbieder.

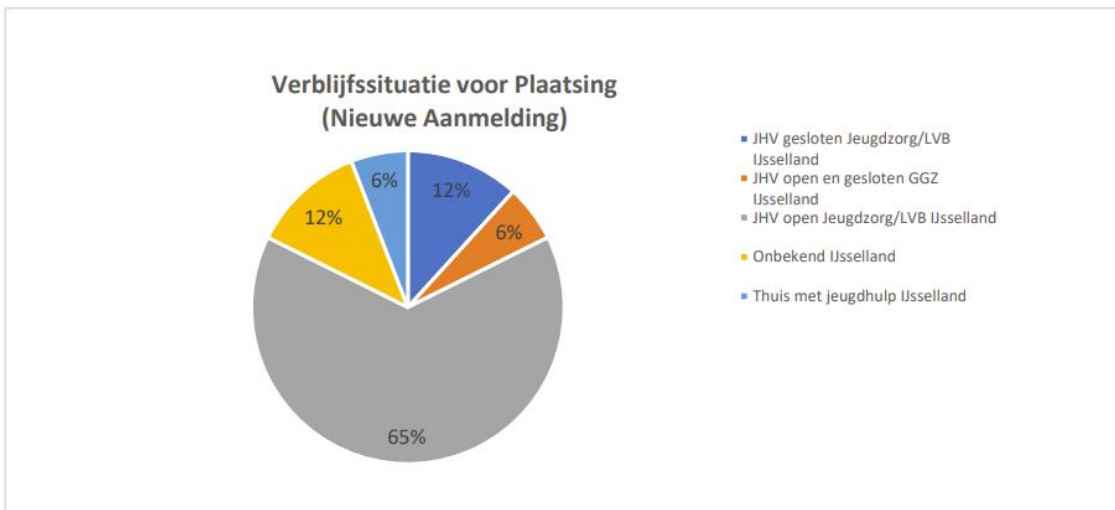
Pactum	2019	2020	2021*
Behandelduur	168	143	182

Pluryn	2020	2021*
Behandelduur	170	135

De cijfers van 2021 zijn t/m augustus.

Verblijfsituatie voor plaatsing

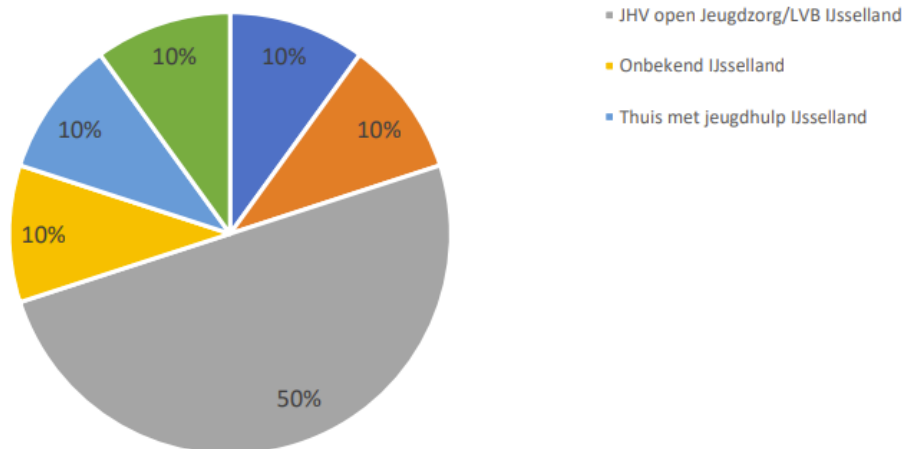
Hieronder staat de verblijfsituatie voor de plaatsing in de JeugdzorgPlus. Daar is te zien dat in ieder geval 84% (6% vanuit de GGZ en de rest vanuit de J&O of LVB) bij een nieuwe plaatsing en 100% van de hernieuwde plaatsing komt vanuit een regionale aanbieder. 6% komt vanuit thuis, van 12% is de situatie voorafgaand aan de plaatsing in de JeugdzorgPlus onbekend.

Uitstroom gegevens

Uit de cijfers blijkt dat in ieder geval 80% uitstroomt naar een regionale aanbieder. Slechts 10% gaat terug naar huis. Van 10% is het onbekend waar de jongere naar toe is uitgestroomd.

Verblijfsituatie na verblijf bij nieuwe en hiernieuwde plaatsingen

Conclusie

Gezien bovenstaande cijfers kunnen de volgende conclusies getrokken worden:

- De regio IJsselland plaatst gemiddeld 30 jongeren jaarlijks in de JeugdzorgPlus. Om te voldoen aan de jaarlijkse afspraak om 5% minder jongeren in te laten stromen in de JeugdzorgPlus betekent dit jaarlijks 2 à 3 jongeren die niet instromen in de JeugdzorgPlus.
- De meeste plaatsingen zijn via een spoedmachtiging. Gezien het aantal spoedmachtigingen vindt er vaak een escalatie plaats voorafgaand aan de plaatsing in de JeugdzorgPlus.
- Deze escalaties spelen zich met name af bij regionale aanbieders. Daarom is het goed om te onderzoeken wat aanbieders nodig hebben om te de-escaleren, te vertragen en te verdragen, zodat goed gekeken kan worden wat de aanbieder en de jongere nodig hebben aan hulp om een plaatsing in de JeugdzorgPlus te voorkomen. Dit omdat de meeste jongeren ook na de plaatsing in de JeugdzorgPlus weer geplaatst worden in bij de regionale aanbieders in de regio.

Wat gaan we anders doen?

In gezamenlijkheid hebben we een plan van aanpak gemaakt voor 2022. Het plan kent 3 onderdelen. Daarnaast zijn er twee thema's benoemd die van wezenlijk belang zijn, maar niet alleen op het bord van onze regio of aanbieders neergelegd kunnen worden. WE WILLEN DE-ESCALEREN, VERTRAGEN EN VERDRAGEN. Dit zijn de onderdelen om het plan aan op te hangen.

1. Dossieronderzoek van de 30 jongeren die in 2020 zijn ingestroomd in de JeugdzorgPlus. Wat zijn kritische factoren geweest voor de instroom in de JeugdzorgPlus? Wat zijn leermomenten en wat hadden we anders kunnen doen? Deze uitkomsten worden gecombineerd met al bestaand onderzoek hiernaar.

Bij 5 dossiers worden casus kraak sessies gehouden. Samen met ouders, jongere, betrokken professionals en beleidsmakers wordt aan de hand van een concrete casus gekeken hoe het hulpverleningstraject is verlopen, welke factoren met de 'kennis van nu' belemmerend zijn geweest en welke bevorderend zijn om de hulp goed te laten verlopen. Dit leidt tot verbeterpunten: Wat kunnen we als professional of beleidsmaker anders of beter doen? Welke dilemma's kunnen we tegenkomen? En wat kunnen we als collectief in een organisatie of regio verbeteren?

Instituut Publieke Waarden is gevraagd om beide traject op zich te nemen. De kosten zijn naar schatting 50.000 EUR en worden betaald vanuit het Transformatiefonds. Dit traject vindt plaats in het eerste half jaar van 2022.

2. Een beweging op gang brengen waarin hulpverleners worden uitgedaagd om te vertragen en te verdragen (de stopknop induwen) om het aantal spoedplaatsingen te verminderen. Elementen die helpend zijn:
 - Indicatoren vaststellen, zodat aanbieders tijdig een dreigende situatie (afglijden van jongere; geen grip op situatie van professionals; handelingsverlegenheid) kunnen herkennen.
 - Werken vanuit het perspectief van de jongere (luisteren naar hen).
 - Tijdig een verklarende analyse voor jongeren waarvoor een plaatsing in de JeugdzorgPlus dreigt.
 - Inzet van ambulante hulp vanuit verschillende expertises, wanneer een aanbieder aangeeft dat het niet meer gaat.
 - Procesbeschrijving maken over wie op het moment dat het spannend wordt welke taak heeft (duidelijkheid in regie).

Er wordt een projectleider aangesteld om dit proces te begeleiden. De kosten zijn naar schatting 30.000 EUR en worden betaald vanuit het Transformatiefonds. Dit traject vindt plaats in het tweede half jaar van 2022, zodat er aangesloten kan worden op de ontwikkelingen rondom de verklarende analyse vanuit het expertisenetwerk Overijssel en de resultaten vanuit het dossieronderzoek meegenomen kunnen worden.

3. Haalbaarheidsstudie van het plan geïntegreerde zorg waarbij aanbieders vanuit verschillende expertise samen werken om een bijdrage te leveren aan het normaliseren van het leven van jongeren, ook bij complexe problemen bij jongeren of het gezin. Hierbij werken verschillende aanbieders in gezamenlijke verantwoordelijkheid. Vanuit een gezamenlijk team wordt per jongere met zijn of haar gezin een passend behandelplan op maat gemaakt, waaraan elke aanbieder zijn of haar bijdrage levert vanuit de benodigde expertise. De aanbieders doen dit in nauwe samenwerking met gemeenten en onderwijs, omdat bestaanszekerheid, het hebben van een dak boven het hoofd en een zinvolle daginvulling essentieel zijn voor deze jongeren. Daarbij is het voorwaardelijk dat er geïnvesteerd wordt in het netwerk rondom het gezin, zodat zij uiteindelijk zelf samen verder kunnen. Het inschakelen van een ervaringsdeskundige behoort ook tot de mogelijkheden, indien gewenst of noodzakelijk.

Er wordt gewerkt aan getransformeerde-, ontschotte-, verkorte- zorg en minder verblijf. De haalbaarheidsstudie heeft de volgende kenmerken:

- In de haalbaarheidsstudie wordt gekeken welke aanbieders gaan samenwerken voor deze pilot binnen de regio IJsselland
- Draagvlak creëren bij de gemeenten binnen de regio voor deze pilot
- Samenwerking met onderwijs en woningbouw
- Duidelijkheid over de bekostiging
- Convenant voor de samenwerking
- Leren van Midden IJssel Oost Veluwe waar deze pilot al is gestart

Er wordt een projectleider aangesteld om dit proces van de haalbaarheidsstudie te begeleiden voor het eerste half jaar in 2022. De kosten zijn naar schatting 50.000 EUR en worden betaald vanuit het Transformatiefonds. Na dit eerste half jaar wordt uitgewerkt hoe de concrete pilot eruit kan komen te zien.

Naast deze 3 onderdelen vragen we de regio aandacht te hebben voor de volgende thema's:

- Regionaal vastgoedplan: Wat hebben we nodig in de regio aan kleinschalige voorzieningen in relatie tot de SPUK gelden voor het ombouwen van de 3 milieuvoorzieningen en de ontwikkeling van onvoorwaardelijk wonen?
- Regionaal HR-plan: Hoe behouden we de goede professionals vanuit de JeugdzorgPlus voor onze regio? Daarnaast wordt er in regio Oost nagedacht over het behoud van JeugdzorgPlus expertise en hoe wordt deze expertise naar de voorkant gebracht kan worden.

We behandelen deze thema's niet in dit plan van aanpak, maar het is wel essentieel voor de regio.

Monitoring

De deelnemende zorgaanbieders, deelname vanuit de regio IJsselland en GI werken samen in een integrale stuurgroep. Hier wordt de voortgang en het aantal jongeren dat het betreft, bewaakt en met elkaar geleerd.